

Ketvirtadienį ryte anksti kėlėm, pakavomės daiktus, tvirtinom dviračius ant Sauliaus mašinos ir, nepersiritus saulei į antrąją dienos pusę, išsikrapštėm iš Kauno. Šmu mašiniukas, aplipdytas šešetu dviračiais, atrodė įspūdingai ir traukė praeivio akį, kai įsirežęs tempė savo našta į kalniukus. Įvažiavę į Latviją laukėm besivejančio kito Sauliaus ekipažo. Sugalvojom, kad norim ledų, ir nupėdinom kilometriuką atgal į Lietuvą – buvo verta ☺

Viljandi pasiekėm sutemus – rodos jau buvo pusė dvylikos. Pasistatę palapines, sugulėm prikaupt jėgų linksmybėms, kurios tęsėsi tris dienas ir tris naktis. Lepinom ausis kanadiečių, švedų, airių, škotų, vengrų, graikų, moldavų, prancūzų, ukrainiečių ir estų melodijomis, šokom polkas, valsus, sirtakį, mokėmės vengriškų šokių. Goštautiečiai irgi parodė ką sugeba, kėlė dulkių debesis aikštėje prie scenos, mokindami publiką lietuviškų šokių ir žaidimų. Vienas estas labai jau gerai visus žingsnelius mokėjo – pasiteiravau iš kur, o jis sako: latviai išmokė. Va taip va. Daugiau lietuvių festivalyje nesutikom, didžioji publikos dalis estai, ir visa informacija stenduose surašyta tarptautine estų kalba. Bet apskritai festivalis šauniai suorganizuotas (visgi 15-os metų patirtis). Originalios scenų dekoracijos, sukurtos panaudojant įvairių tautų liaudiškus motyvus. Užkrečiantis festivalio žiūrovų smagumas - net per lietų visi trypė, taškydami balas ir audringais plojimais kviesdami atlikėjus antram ir trečiam bisui. Apsirėdę visi kaip kam šauna į galvą: kas su pižama visą dieną laksto, kas su frotiniu chalatu ar triko apsitempę, vyrai sijonais pasipuošę. Topinė festivalio šukuosena – du iš plaukų suveltai ragiukai. Idant nesugadinti šukuosenos, lietpalčiuose išplėšiamos skylės ragiukams iškišti ☺

Prie Viljandi muziejaus veikė amatų kiemelis, kur išmokom verti karolius iš medžiagėlių, medinių kamuoliukų ir spalvotų karoliukų, pinti juostas iš trikotažo atraizų, daryti veltines kepure.

Ir pats Viljandi miestelis labai gražus – įspūdingai atrodo pilies griuvėsiai, šalia kurių ir vyko dauguma koncertų. Griuvėsius iš vienos pusės juosia gilus griovys, virš kurio kabo puošnus medinis “beždžionių” tiltas, o į kitą pusę skardis leidžiasi į didelį ežerą, kuriame zuja visokiausi laivukai, kateriai ir kitoki vandens “gyviai”. Yra miestelyje ir dar vienas mažesnis ežeriukas su fontanu vidury - mes išbandėm abiejų vandens šlapumą.

Matėm originalią transporto priemonę – savadarbį dvivietį paspirtuką, kuriuo porėlė estų sakėsi nuriedėję 300km!

Prisisėmę dvasinio peno, sekmadienį vakare susipakavom mantą ir pajudėjom link Talino. Prieš vidurnaktį jau buvom prie uosto.

8.1 Pirmoji žygio diena, pirmadienis (Simona)

Naktį išmiegojom pievutėj prie bažnyčios. Ryte pabudę radom netoliese miegančius bendražygius, kurie naktį atkako į Taliną. Skubiai kėlėmės, pakavomės ir riedėjom į keltą.

Su „Superseacat“ per pusantros valandos peršokom iš Talino į Helsinkį. Per tą laiką spėjom arbatos išgert, pasigėrėt jūros toliais, paspoksot pro stiklą į kelto valdymo įrengimus ir, svarbiausia, nusnūst.

Helsinkyje mus pasitiko puikus oras, žuvėdros ir miesto gausmas. Uoste išsivirėm manų košės ir arbatos, įlaminavom žemėlapi, išsidalinom svorį ir, pakaitomis saugodami daiktus, lėkėm apžiūrėt miesto grožybų. Grįžę dar papietavom, ir iš Helsinkio pajudėjom apie 5val. Pakeliui radom pliažą, pasigrožėjom jėgos aitvarais ir išsimaudėm, tik suomiai į mus kažkodėl kreivai žiūrėjo – turbūt jiems jau per karštas vanduo jūroje ☺ o mums buvo pats tas – šiltas kaip arbatėlė.

Aplėnkdami autobanus, išmynėm iš Helsinkio. Smalsiai žvalgydamiesi į neįprastą kraštovaizdį, nepajutom kaip pasiekėm Espoo (Esbo). Į miesto centrą nesukom, skubėjom tlyn, norėdami pasprukti nuo civilizacijos. Čia labai smagūs dviračių ir pėsčiųjų takai, jais vyksta intensyvus eismas - laksto dviratininkai, riedutininkai ir ratukiniai slidininkai, kurie skrieja lazdomis pasispirdami. Suomiai labai paslaugūs – net neprasomi sustoja ir papasakoja, pataria kaip ir kur geriau važiuoti. Kol remontavo Gintarės dviračio grandinę, vienas toks suomis mus neblogai apšvietė apie mūsų maršrutą.

Kyrkonumni (Kyrkslatt) miestelyje apžiūrėjom akmeninę viduramžių bažnyčią ir kapines.

Iš viso numynę 48km, apsinakvojom prie gražaus ežeriuko miške. Jo krantai apipelkėję, bet mes apsistojom ten, kur į vandenį įsibridusios dunkso uolų nugaros. Miške irgi patogumai – keliukai natūraliai „asfaltuoti“ uolų plokštumomis. Taip, šito gero čia netrūksta.

Pastebėjau, kad čia labai jaukios sodybos – mediniai namukai (dažniausiai tamsios rudai raudonos spalvos) su verandomis, kruopščiai prižiūrima veja, daug gėlių, skulptūrėlių, išpuošti varteliai. Suomiai vertina privatumą – jų sodybos išsimėtę po vieną, toliau viena nuo kitos, dažnai miško tankmėj pasislėpę, tik spalvotos pašto dėžutės prie išsukimo iš pagrindinio kelio išduoda, kad ten žmonių gyvenama.

8.2 Antroji žygio diena, antradienis (Gintarė)

Šiandienos maršrutas: ežeriukas truputį pavažiavus už Kyrkslatt miestelio - Inkoo – Fagervik – apie 1km prie ežeriuko už Fagervik miestelio.

Rida: 49km

Vidutinis greitis: apie 16km/h.

Bendras važiavimo laikas: 2h43min

Rytas prie ežero turi nemažai privalumų, ypač kai vanduo toks šiltas, o oras geras. Tiesa, įlipimas ir išliimas šiek tiek sudėtingas reikalas, nes dėl užpelkėjusio dugno kojos sminga giliai, pakeldamos visokį dumblą ir smulkius šapus į paviršių, kurie nusėda ant kūno. Papusryčiaavę ir sudoroję didžiulį Banzajaus tinginį, pajudame link Inkoo miestelio. Čia aplankome viduramžių Šv.Nikolajaus bažnyčią. Maloniai stebina suomių praktiškumas ir tvarkingumas – šepėčiai kojoms valyti, toliau – vandens talpyklos, prie kurių šalia sukabinti laistytuvai, grėbliukai, graži nupjauta pievutė ir pan. Beje, dar įstrigo bažnyčios tualetai, kurie labai tvarkingi, teka šiltas vanduo, yra tualetinio popieriaus, rankšluosčiai. Visa tai – lauko tualete. Kadangi vėliau užklumpa visai neprastas lietus, slepiamės netoli esančioje pastogėje (apie 100m pavažiavus atgal, turbūt lauko kavinė, nes yra mediniai stalai, kėdės, kuriais mes ir pasinaudojom – surengėm pietus). Pasibaigus lietai ir pietums, pajudame toliau ir aplankome liaudies buities muziejų, kuris yra truputį toliau, o gal ir pačiame Inkoo miestelyje.

Palikę Inkoo, judame link Fagervik miestelio (apie 9km už Inkoo). Čia - gražus dvaro kompleksas su jaukia medine bažnyčia, mūriniais dvaro pastatais, kalve ir geležies liejykla bei malūnu (bent jau mes taip spėjame). Visur labai sutvarkyta aplinka, nupjautos pievutės, nedidelis parkas su senoviniu fontaneliu. Tiesa, keliose vietose – užrašai, kad teritorija privati. Tikriausiai patys žmonės, kuriems prikalsto dvaras, viską ir prižiūri, o gal kas nors tame pastate ir gyvena. Prie pat dvaro – gražus ežeras ir daug medinių tipiškų namukų, kuriuose jau tikrai gyvena žmonės. Prieš išvažiuojant merginos dar prisiskina anyžių: labai jau jų kvapas primena saldinius, be to, Lietuvoje jų net neauga, bus galima daryti anyžių užpiltinę ☺

Pavažiavę apie 1km už Fagervik, stojame nakvynei prie nuostabaus ežeriuko. Šį kartą, atrodo, ežero dugnas palankus maudynėms, todėl daug kas tikriausiai bandys maudytis prieš rytojaus važiavimą. Aplink – vieni mėlynojai, kurių sunkią našta mes maloniai pamažiname (beje, jei kas rasite tokius tamsius akinius nuo saulės, būtinai prigriebkite ir pargabenkite Lietuvon, nes jų bemėlyniaudama pasigedo šių eilučių autorė).

Bekepdami kugelį iš Neringos siurprizo, klausomės kaip Vaidas skaito apie Suomijos istoriją, gamtą ir pan. Vakaras tam labai palankus.

Dienos sakinys: „Budintiesiems 8 valandos miego NEPRIKLAUSO! Nėr čia ko priprasti, mes dabar atostogose!“ (aut. Lina)

Apie kregždžių lizdą: „Visi kiaušiniai vienoj vietoj laikomi“ (aut. Mindaugas)

„Prie jūros nenakvosim – ten vandens nėra“ (aut. Šmukštaras)

Gintarė: -Mes buvom šiandien Inkoo?

Banzajus: -Ne, inkai prieš 500 metų.

Vaidas: -Galima sausainių?

Banzajus: -Gulėk!

8.3 Trečioji žygio diena, trečiadienis (Mindaugas)

08.04 Ketvirtoji žygio diena, ketvirtadienis (Lina)

Rytas. Lynoja. Palapinėj suskamba mobilus žadintuvas. Budintysis Justas iškiša nosį į lauką ir klausia: „O jeigu lyja, vis tiek reikia keltis?“. „Tai aišku“, - atsako Sima. Netrukus pasigirsta puodų barškinimas, visi keliasi pusryčiauti. Esame smėlėtame Hanko paplūdimyje. Kol kas viskas gerai, tik jūros pusėje matosi tamsi debesų juosta. Pavalgom, supakuojam daiktus ir sėdę ant dviračių išvažiuojame apžiūrėti Hanko miestelio. Turistų informacijos centre sužinojom, kad objektas Vandens bokštas atidarytas tik nuo 13val., o kruizas į šalia esančias salas kainuoja 46EUR žmogui. Per didelė prabanga. Nuvažiuojam iki Storm Tower ir apžvalgos aikštelės. Besiblaškant po miestelį pradeda įkyriai lynoti. Sustojam prie jūros pasivaikščioti Meilės taku. Ant uolų stovi patrankos ir įtvirtinimai. Vadas ir čiombė nuvažiuoja į parduotuvę, mes visi

laukiam prie baltos medinės cerkvės mėlynais stogeliais. Vis lyja. Grįžta vadas, pietaujama šalia esančioj lauko kavinės pastogėj su stalu ir suolais. Badaujanti tauta nusprendžia išvynioti Neringos siurpaizą. Randame picą, bet kadangi neturime su savimi pripučiamos savaime pasišildančios mikrobangų krosnelės, šį patiekalą tenka atidėti vakarui. Lietui įkyriai lyjant, išvažiuojame iš Hanko. Toliau ilgai ilgai miname kalvotu žvyrkeliu ir su viltimi dairomės į dangų, tačiau nesimato jokių prošvaisčių. Pirmesnieji sustoj palaukti paskesniųjų – pasirodo, Mindaugas, lenkdamas Gintarę, įvažiavo į griovį ☺ Šlapia. Vanduo baigia persisunkti iki apatiniausių drabužių sluoksnių. Gintarė mąsto optimistiškai: „Vakare prasisklaidys debesys ir nušvis saulė“. Privažiuojom Tenhola miestelį, sustojom prie bažnytėlės, suvalgėm 2 planinius šokoladus... ir išvažiuojom Salo link. Su Simona važiuojom maždaug per vidurį, ir pasigedom paskesniųjų dviratininkų. Netrukus mus pasivijo Banzajus ir pranešė, kad pametėme Daivą su Mindaugu. Banzajus grįžo atgal, o mes su Sima vijomės priekinius. Radome juos pamiškėj pastogėlėje, apie 11km nuo Tenhola. Pakeliui mus aplenkė neįprastus krovinius vežančios fūros. Gerai, kad laiku pasitraukėme į šalikelę, nes į ūonus išsikišančios keistos konstrukcijos būtų mus nubloškę nuo kelio.

Pranešėme apie Daivos ir Mindaugo dingimą vadui, jis parašė žinutę Banzajui ir netrukus gavom ženklą, kad pasiklydėliai surasti. Pavalgėm atominių mėlynių. Saulius sušlapusiems ir sušalusiems keliauninkams ištraukė Malūnininkų. Maloni šiluma nutekėjo į skrandžius. Vaidas surado nakvynės vietą su suoliukais, laužaviete ir netgi tūliku ☺ Atmynė Banzajus, Daiva ir Mindaugas. Paaiškėjo, kad jie nuo Tenholos bažnytėlės nuvažiavo į priešingą pusę negu reikia... Gerai, kad viskas gerai baigėsi. Debesys prasisklaidė ir nušvito saulė. Gintarė su Vaidu paruošė skanią vakarienę: makaronai ir kisielius. Picos kepimas atidėtas rytui, nes visi norėjo kuo greičiau į palapines ir šiltus sausius miegmaišius. Atsigulus mintyse dar sudainavau lietaus išvaymo dainelę: „Nočj prajdiot nastupit utro jaunoje pam param...SAULĖ vzajdiot“ ir užmigau.

Tokią tatau apturėjom ketvirtą žygio dieną.

Nuvažiuojom 80km.

8.5 Penktoji žygio diena, penktadienis (Virgis)

Rytas. Palapinėj jau šviesu, o lauke girdėti budinčiųjų keliamas maisto gaminimo triukšmas.

Turbūt jau neanksti, bet po vakar numintų beveik 96-į km Lietuje ir ne vien asfaltu, keltis visai nesiveržiu.

Bet reikia. Gintarės balsas ragina rintis iš miegmaišių, kas ilgainiui ir įvyksta.

Reikia praustis. Basas rabždinuosi stačiu ir šaknėtu takeliu prie upės, bet gausios nešvarios putos upėje ir jos krantuose maudytis visai negundo. O ir srovė lyg kalnuose, o ir verpetai, ir dugnas neaiškus... Ropščiuosi atgal stovyklon, einu keliu apie 100m ligi laiptukų, o jų apačioje prausiuosi sekloje, beveik stovinčioje ir neputotoje upėje – anos intake.

Pusryčiai – avižinė košė, Neringos siurprizas pica, arbata ir – keliems norintiems – kava. Ją pildamas, netyčia apipilu ranką Gintarei.

Saulius skelbia startą 11val. Išdėlioti saulės atokaitoj daiktai ir išskleisti žemėlapiai pamažu sukeliama į kupras ir, ne pusvalandžio nepavėlavę, išriedame. Ate, stovykla. Mums išriedant, atvažiavo du automobiliai ir sustoję prie šalia stovėjusio namo.

Minam. Po vakarykščio lietaus visi dviračiai chroniškai cypia, girgžda ir kitaip reikalauja dėmesio, tai už 11km stojam – ir prasideda tepimas – reguliavimas. Tiesą pasakius, stojom ne dėl cypimo, o dėl prakiurusios Sauliaus padangos, bet ši nelaimė išėjo į gera visiems kitiems. Ir vėl į kelią.

Pro šalį slenka miškeliai su šen ten kyšančiais daugiausiai bordo-rudai dažytais namais, pievos be galvijų (nors kažkas sakė matę keliolika karvių), praslenka ir keletas laukų, priaugusių runkelių ir kt. Žiemkenčių, be traktorių ar kombainų. Vienintelis traktorius ir buvo šiandien matytas, su keliais žmogais ravintis piktžoles.

Teijo miestukas. Prie bažnytėlės užklupome avietes. Kaip vakar sakė Gintarė, kai badas žiūri į akis, tai mes žiūrim į avietes. Ir ne tik žiūrim.

Už 5-6km, kiek pablūdiję miške, radome puikų paplūdimį su nemažu rudvandeniu ežeriuku, didele „įrengta“ laužaviete, vietinių skautų pastatyta mobilia pirtelė, medinių tualetų ir pagyvenusia suomių porele.

Maudomės. Kažkas iš merginų čia pat miške rado milžinišką raudonviršį, budintieji kibo kurti laužą, pjauti standartinius pietus – lašinius, dešrą, česnaką, svogūną ir mirkytus duonos džiovėsius – Sauliaus išradimą.

Pietūs buvo skanūs, bet visa baigiasi – ir mes vėl kelyje.

Kadangi 71% Suomijos teritorijos užima miškai, o didesnių miestų vos trys, tai nemažai suomių gyvena vieniškiuose ar nedidelėse vieniškių grupėse. Tokius vieniškius patogiau atsekti pagal pašto dėžutes prie šalutinių kelių nuo kelio.

Išskyrus didmiesčius, žmonių nedaug matome, o dirbančių – vos vienas kitas: du vienam miestely dažė sieną, du kažkur vienišy kažką tinkavo, keletas ravėjo traktoriumi – ir berods viskas. Matyti remontuojamas kelias, bet nei technikos, nei žmonių, laukuose tuščia, prie sodybu daržų neto, tai nebent koks suomis žolytę benzo ar moto dalgiu šnioja.

RAuvola miestuke sustojam prie aptvaro su elniais. Merginos tuoj puolė rauti žolę ir šerti gyvūnus, o Saulius su Vaidu – fotografuoti. Žolytės prisistatė ir ožka, bet visuotinis dėmesys vis vien liko elniams, kurių čia buvo visi keturi – 3 šakotaragiai, o vienas jauniklis su vos išsikalusiais ragiukais.

Numynus dar kažkiek, pavijau šalikelėje sustojusią Simą.

-Ten kažkoks muziejus,- sako ji, rodydama į kitapus kelio dunksantį mišką.

Muziejus buvo toliau miške. Palikę kelyje vadą laukti priekin nudūmusių Mindaugo ir Justo, pasukome miško keliuku ieškoti kultūros židinio. Važiavome neilgai, gal 100m, užtat dar kokį puskiļį pėdinome akmenų prismaigstytu keliuku, kuris nuvedė prie didelės akmenų sangrūdės, nuo kurios viršūnės atsišvietė vaizdas į mėlynus tolius su miškuose įsiterpusiais kelias pailgais ežerais.

„Nemunas“, - pagalvojau.

-Baltoji jūra,- pasakė Sima.

„Suomijos kraštovaizdžio muziejus“ – bylojo užrašas metalinėje lentelėje netoliese.

„Mėlynės!“ – nusprendė visi ir puolė valgyti pakely augančias uogas. Tatai kiek užtruko. Netrukus takely pasirodė Saulius su mėlynom lūpom ir Mindaugas su Justu, jie suvaikščiojo pas kraštovaizdį, o galop visi susirinkome prie dviračių – fotografuotis.

Salo – didokas miestas. Užsukome į degalinę vandens, o Vaidas ėmėsi oro pūtimo akcijos – visiems norintiems. Paskutinis pumpuotas Gintarės dviračio ratas nusprendė prakiurti, kas „užtempė“ mūsų judėjimą tolyn. Tiesa, buvo ir pliusas – kažkoks suomis atidavė mums naują kamerą, tiesa, 26-ių colių (Vaido ir Gintarės dviračiai 27 colių), bet vis vien – ačiū. Iš degalinės išminame jau po 22val.

Bet prieš tai Salo pradžioj sustojome prie bažnyčios. Atrodo prie beveik visų bažnyčių yra kapinės. O beveik visose kapinėse – kampas, skirtas karių kapams žuvusiems 1939-40m. Žiemos kare su rusais ir 1941-44-ųjų kare su vokiečiais. Atrodo, žuvusius karius čia labai gerbia.

Vaikštom, dairomės. Staiga pasklido gandas apie apžvalgos aikštelę. Oho! Einame pasižvalgyti. Nesvarbu, kad tarp mūsų ir jos – griovys su apačioj nutiestu keliuku. Deja, žvalgyba netrukus pranešė, jog iš tos aikštelės nieko nematosi – viskas apžėlę – ir mes vėl kely.

Nakvosime prie kažkokios upės Haliko miestuko pakrašty. Stumiamės dviračius kupstuotu atseit takeliu beveik naktį ir stojame ant to šlaito skystame beržynėly. Lygios vietos palapinei nėra, vakarienė bus verdama primusu, vanduo vakarienei ir ryt pusryčiams – ką vežamės bambaliuose, nes upėje vanduo dumblinas – bet nelyja, o mes pagaliau stojame. Ir nesvarbu išvirtusi košė ar kažkur dingę Vaidas su Gintare (jie nudrožė į degalinę pūsti orą į vėl nuleistą ir vėl pakeistą Gintarės dviračio ratą) – košė pataisoma, o abiem atsilikėliams pakabinama lemputė, ir jie netrukus atsiropšė šlaitu.

Vakarienė. Budi Kristė su Sauliu. Ima miegas, o Daivutė išvis nusprendė nevalgyti. Mindaugas su Justu diskutuoja apie aukštojo mokslo sistemos iškrypimus. Valgome ir skirstomės į palapines. Ate.

Nuvažiuota 58,58km (nuo žygio pradžios 314km)

Važiuota 3val.58min

MAx greitis 59,9km/h

08.06 Šeštoji žygio diena, šeštadienis (Justas)

Kapinių turistai VI dalis

Šią dieną pradėjo Mindaugas. Jau 4:00 jį ant kojų pastatė giliai giliai įkaltas antitinginystės aliarmas – sąžinė neatlaikė tokio ilgo (net 3 valandos!) ir prabangaus miego. Nieko nėra nepataisoma – priverstinai prikeltas protas pasufleravo, kad kurti laužą dar anksti. Šitai neišpranašavo ankstyvo išvykimo – kelionę pradėjo mtik už keturiolikos valandų. Antras žadinimas buvo baisiai ilgai skambantys (kaip vėliau nuspręsta vietinio paskenduolio judinami) varpai. Mane galutinai pažadino ataidinti kusačiaus dainelė ir giliai įstrigęs gerklės skausmas. Vos ne keturiom nušuoliavęs iki masinės valgyto dislokacijos, radau unikalaus skonio „prikondensuotą“ manų košę. Taip pat teko įsitikinti lietuvių liaudies aštriųjų pojūčių mėgėjų recepto veiksmingumu. Košė česnakai-citrina-medus išgraužė gumulą mano gerklėje. Dar visi pažvengėm iš Šmukštaro meistriškai (jam matyt nepatinka stiprūs česnakai) suraukto veido, ir vadui pranešus, kad karavanas Helsinkis-Alandai išvyksta už penkių minučių, netrukus stovėjom prie bažnyčios. Ten prieš kultūringamiesi vietinėse kapinėse patestavom traškantį Linos dviratį ir, nusprendę kad turim įveikti daug kilometrų, nutarėm, kad šiandien remontais neužsiimsim (ką gi, likimui rodos šis sumanymas nepatiko). Pasiginčiję apie kempingus Lietuvoje, aplankėme dar vieną turistinį objektą – vandens/apžvalgos bokštą. Ilga spirale lipti vertėjo – atsivėrė platus mūsų akiai neįprastas landšaftas. Nusileidus prasidėjo įžanga į taisymus – Šmukštaras užsilipdė vakarykštį kameros lopa. Tada suvalgėm (taip taip, mano močiutė visąlaik sako, kad žmonės pieną valgo) šiek tiek lietuviškesnį – jau ne 0%, o net 3.5% riebumo pieną, užkandom pusantru sausainiu galvai ir kūrėm savo Harlius (nuo Harley Davidson) ilgai kelionei. Tačiau išėjo kitaip. Su Šmukštaru ir

Kristina nusukus į degalinę pasipildyt savo ratams oro atsargų, buvo sutikti keistom šypsenom – Vaido ratlankis neatlaikė 4 atm. spaudimo ir metalinis rėmas plyšo. Anot pasakojimų, iš kameros teliko skutai. Gerai kad nors padanga liko sveika – iš beužsidarančios parduotuvės už 30€u pirktas ratas turėjo atlikti senojo vaidmenį. Tradiciniai lašiakų – dešros – sūrio pietūs gražino pasitikėjimą ir viltį. Neliko neišnaudotas ir sugadintasis ratas – špikiai rūpestingai išsukioti, guoliai surinkti ir atiduoti saugoti vyr. Meistrui Banzajui. Nuspręsta – grįžę steigsim „Aūolų remontą“ su visokiom atsarginėmis dalimis. Po sočių pietų kurie ne kurie išnaudojo puikią progą ir apturėjo saldų miegą (turėčiau pabrėžti, kad visa tai vyko tarp judrios sankryžos ir dviračių tako esančioj pievelėj. Išpūstaakių suomių reakcijos į tokį mūsų akibrokštą nekomentuosiu). Tuo taisymų maratonas nesibaigė – beišvažiuojant pastebėta, kad atsikabino Simos stipinas (ne Simos, jos dviračio po teisybei). Ką gi – teko leisti orą, keisti stipiną, važiuoti į degalinę pūsti orą. Išvykimas nusikėlė dar pusvalandžiukui. (Užmiršau paminėti vieną faktą – buvo atliktas tyrimas – patestuota kiek plačiai liaudyje žinomas baisiai negražus žodis – „flisas“. Deja, mano nusivylimui jis puikiai žinomas ne tik su medžiagom ir drabužių kūrimu susijusiems žmonėms).

Išvykstant 17:30. Ambicijos dar šiandien pasiekti Alandų salas po truputį slopsta. Tradiciškai aplankom tranzitinio miestelio (šįkart ....) bažnyčią ir riedam toliau. Rizikingas triukas važiuojant nusirengti maikę pareikalauja aukų – nukritę mano akiniai nuo saulės arba imidžui patenka po galiniu ratu ir su smagiu garsu pasilieka užnugary. Nuostabu – už litą pirkty akinių rėmeliai atlaikė – sutrupėjo tik lęšis. Atlikus nesudėtingą patobulinimą (kulnu pašalinus antrąjį lęšį) akiniai vėl rodo vienspalvį vaizdą ir atlieka pusę pradinių savo funkcijų.

Pakelėj sustojus tualetu patapusioj šieno briketų krūvoj aptinkamas keistas vienaragis mikroraganosis – makrovabalas. Atliekama fotosesija su visais turimais fotoaparatais ir riedama toliau.

Užsukam į ..... bažnyčią – kapines. Vaidas išsako karčią tiesą – esam kapinių turistai. Apžiūrim antkapius, apsukam bažnyčią ir susirenkam prie šventoriaus esančio fontano teritorijoj. Neatlaiko čiombės receptoriai – jos prisakymu traukiama pora šokoladų. Beskanaujant pastebim prie fontano atskridusią ir bandančią atsigeriti kielę. Ale niekaip nepasiekia – per žemai vandu, tačiau tuoj Banzajaus nurodymu nušuoliuoja į patogesnę vietą – troškulus numalšintas. Banzajus susimąsto ir pamini, kaip jau porą sykių traukė ir laidojo iš bačkos negyvus žvirblius. Aptariamom paukščiukų apsaugojimo priemonės, tačiau nieko nenusprendžiama.

Pradėjsu mint, vadas užsinori varikliuko vietoj pedaly. Pradedama diskutuot apie ekonomiškumą ir veltui eikvojaos energijos panaudojimą – pasirodo mano dar vaikystėje sugalvoti algoritmai apie stabdžių energiją akumuliuojančią sistemą jau panaudoti – gera pamoka – geras mintis reikia skubėti patentuoti.

Netrukus bepravažiuojant vietinių alia baikerių, Šmukštaro pramintų vietinias gezais, buvome pasveikinti viduriniuoju pirštu. Ir ką jie turėjo galvoje?;) Sutinkame kitą kompaniją. Šioji draugiškesnė – siūlosi pasidalinti turimu alumi, tačiau atsispiriam pagundai ir pasukam kaip tikri krikščionys prie bažnyčios. (Vėliau paaiškėjo, kad vienas jų dar būnant Salo atidavė Vaidui kamerą: “I see you have a problem”). Tčiau į bažnyčia neskubam – mus nuvilioja vaikų žaidimų aikštelė su mini turnikas, spyruoklinėm ir svyruoklinėm sūpynėm, medinias skaitliukais (anot kai kurių turėtų praversti Vaidui vedant buhalteriją), tuneliukais ir karstyklėm. Būdami dori piliečiai, išbandom ar ši įranga pritaikyta Banzajaus žodžiais tariant gerai pavalgusiems vaikams. Tvarka – sužeidimų nėra, įranga atlaikė, karininkų prašymu netgi išduotume specialų testavimo raštą ir licenziją. Banzajus atranda naują supimosi būdą – tikriausiai jam atsibodo sūptis sėdint, tai pasikabino ant pažastų. „Taip tik Banzajus sugeba“ - skamba iš Mindaugo lūpų, tam tuo tarpu šaukiant kad vos neužsimušė, mat matė tiesiai į galvą artėjant stulpą. Nepavykus nieko sulaužyti, kapinių turistai pasuko į kapines, kur vėl įdėmiai apžiūrimos mirusiųjų pavardės. Šįsyk akį patraukia Karlson’as. Be didesnių ginčų nuprendžiama či prisipilti vandens – atmetama prieš tai kilusi teorija neva naudojami per mirusiųjų kūnus persifiltravę gruntiniai vandenys. Galų gale nebesvarbu – nebebijom besivaidenančių medkirčių, grupiškai sapnuotų pirmąją šio žygio naktį. Pasipildę vandens atsargom, minam ieškoti nakvynės – Alandų nepasiekėm, tačiau šiandienai užteks. Įsikuriam prie labai į ežerą panašaus jūros iškyšulio (tūlam lietuviai kiek neįprasta, kad prasibrovęs pro krūmus pro nendrynus matai jūrą). Valandėlę patinginiavęs palapinėj, vėl savo padangą bekljuojančio Šmukštaro pagąsdintas likti be vakarienės, tingiai lėndu iš palapinės ir budėtojų Mindaugo ir Daivos aprūpintas maistu, o Gintarės – raudona liepsna (arba naktinis diodas), sėdu rašyti dienoraščio, kartkartėmis alkūne nubraukdamas nukritusius lašus. Ką gi, atrodo tuo ir baigsiu savo romantišką sėdėjimą ir minčių fiksavimą kapsinčioje palapinėje, nes jau porą valandų įmigę kolegos primena apie gresiantį ankstyvą rytdienos rytą. Yra 01:40. Gesinu šviesą.

08.07, Sekmadienis (Kristina)

Maršrutas: Puosta (Pukio) – Kaarina – Pargas – Vikom
Nuvažiuota 58,8 km.

Laikas 3 val 43 min. 43 sek.

Max. (Banzajaus) 48,8 val.

Vid. Greitis 15,9 km/h

[vykius reiktų pradėti nuo to, kad šeštadienio proga Virgis (Banzajus) į arbatą bendrai prdėjo trauklapių (kitaip gysločių). Tai atliko labai gerą organizmo valymo darbą ir daugelis naktį bent po vieną papildomą kartą bėgo miško laistyti. O kas nebėgo ir kentėjo, tas ryte nustojus lyti lietui dar greičiau lindo iš palapinių. Tiesa, sekmadienio proga gamta mums ilgiau pamiegoti, atsiųsdama lietų. Budintieji turėjo keltis pirmieji (Daiva ir Mindaugas) ir atsikėlę rado laužą baloje. Toliau vis dar lyjant lietui ir gavę vado leidimą arba virti ant primuso arba vėl eiti miegoti pasirinko pastarąjį. Pasibaigus lietui apie 10.30-11.00 budintieji pagaliau išlindo dar kartą bandyti laimės – užkurti laužą, kuris vis dar telkšojo baloje. Net Banzajus sudėjęs visas savo žinias ir sunaudojęs sauso spirito tabletes, pasidavė, ir leido budintiesiems kurti primusus.

Man išlindus iš palapinės saldi sriuba jau virė ir buvo beveik baigta. Tačiau vėjas šitą procesą stabdė. Bet pagaliau prabangieji sekmadienio pusryčiai (saldi sriuba) buvo baigti ir visi pagaliau sustojo rateliu su savo puodeliais (sėsti į šlapias balas ne labai tesinorėjo) garuojančia saldžia sriuba. Kad būtų sočiau dar ištraukėme lietuviškų džiovėsių. Po sriubos ir arbatos ir 3in1 belieka susipakuota šlapias palapines, šlapius daiktus ir pučiant stipriam vėjui judėti toliau. Beje, vakar Banzajus šiek tiek aplydė Vaido kirvio kotą, bet šiandien pasakė tai, dėl ko Vaidas jau neturėtų pykti: „aš darau viską gerai, bet man taip išeina (gaunasi)“

13.30 mes jau išjudame. Neprašina nė koks pusvalandis ir mes jau prie modernios Kaarina protestantų bažnyčios. Čia vyksta sekmadieninės mišios, kiek daug ponų ir kokie jie visi gražūs. O protestantų bažnyčios mums jau patiko. Jose kitaip nei katalikų bažnyčiose būna modernūs tualetai, dušas, popieriaus ir daug malonaus kvapo. Ta pačia proga dar pasidaliname dienos saldinių davinį ir mes jau vėl kelyje. Pervaziuojam didelį tiltą ir kaip visada kas nors atsitinka kieno nors dviračiui. Greičiausiai dar nebuvo dienos kai kam koks nors nenuitiktų. Šįkart Sauliui pradėjo nuleidinėti galinę padangą ir jis su Banzajum liko jos pūsti, o visi kiti buvo nukreipti važiuoti toliau link Pargas bažnyčios.

Taip mums bevažiuojant pamatėm dešinėje kelio pusėje „sterntorp“. Nežinodami ką tai reiškia, bet nujausdami, kad turėtų būti įdomu pasukom ta kryptimi. Kiti kas nuvažiavo tolyn, kas liko laukti atsiliekančiųjų. Pakeliui mane atsivijo ir Simona ir mes pasiklausė kelio pravažiuojančios mašinos ir supratę, kad tai reiškia avių fermą numynėme tolyn. Kalnai kalneliai pakalnės ir galiausiai pamatome keletą avių pievoje kairėje. Randame ir užrašą, kad nuo 12.00 iki 15.00 šis muziejus, paroda, parduotuvė, salonas ir ferma viename asmenyje yra atidaryta. Užsakome vidun ir mus pasitinka linksma moteris apsilvikusi avies liemene. Iš jos mes sužinojome ir kur pasislėpusios likusios avys – jas pavasarį sužėlus žolei išveža į salas ir jos ten būna iki kol iškrenta sniegas. Feros savininkė atviravo, kad jos avis kerpa dukart į metus. Salose jos valgo žolę, meldus ir geria jūros vandenį. Ji pati kuria vaikiškų ir suaugusiųjų drabužių iš vilnos dizainą, o siuva siuvėjos ir amatų mokyklų praktikantai. Na, drabužiai ten tikrai nebuvo pigūs (moteriškas megztinis – 190E), tačiau tikrai gražūs ir malonūs nešioti. Apžiūrėjome dar dailės parodą, skulptūras - ir jau metas atgal, nes mūsų tikriausiai kiti jau laukia. Vėl kalneliais pakalnėm 2,6km ir akurat – visi jau pakelėje dalinasi Mindaugo siurprizą – kviečius su medum ir pienu. Mes žinoma prisijungėm ir greit sudorojė teisingą siurprizą minam Pargas link. Čia įvyksta pirmoji dienos anomalija – Gintarė, važiavusi paskui Saulių ir Vaidą, pameta jų vėžes ir lieka stovėti kelyje. Čia dar ir Mindaugui vairas nukrenta, bet Banzajus kaip visada greit gedimą ištaiso. Pamanius, kad Saulius su Vaidu numynė link bažnyčios, palikus visus sugedusius ir pasimetusius keleivius, nulėkiau jos link, o neradus minu greit įkalnėm atgal. Ir greit suprantu seną tiesą: kur pamesi, ten ir rasi. Taip, nereikėjo niekur važiuoti, bet ką jau bepadarysi. Šį kartą numynėme link bažnyčios, tik iš kitos pusės.

O bažnyčia buvo atidaryta, ir mes įžengėme vidun. O ten gražu, ramu ir jauku. Pasėdėjome, pamąstėme, pasigrožėjome. Ir kaip visada – pasinaudojome tualetu.

Toliau mūsų kelias vedė kelto link. Bet ir vėl mažas gedimas – šįkart Justo ratas. Moteriška kompanija liko ant kalniuko prie aviečių, o vyriška kompanija, išskyrus Vaidą, remontavo Justo ratą. Viskas po kiek laiko buvo sutvarkyta, ir kelionė kelto link tęsėsi. Mes su Simona liekam gale dėl įvairių priežasčių. Dar vienas kalniukas ir... matom keltą nuplaukiantį. Bet nieko, kitas už 15min. Kaip tik metas ką nors suvalgyti, pvz, šokolado su mėtom. Tą ir padarom.

Link mūsų artėja geltonas didelis keltas, įlipam, 10-15min. Ir mes jau kitame krante, saloje. Dar 15km – ir mes prie Vikom ežeriuko. Klausimas – kur nakvoti: kieme ar miške? Nusprendžiam, kad mums labiau prie veido tinka laužas ir miškas nei kiemas ir primusas, įsikuriam priešais šlagbaumą. Greitai susistatom palapines, susikuriam laužą, Banzajus su Lina išverda prabangių bulvių košę su spirgais. Justas dar abejoja, ar košė tikra, o ne popierinė. Bet mes jam įrodom, kad mes negalėtumėm virti netikros košės. Tai galėtų daryti kiti, tik ne mes. Dar sugrauziam po gabalėlį dešros ir duonos, užpildami viską mėtų arbata, ir skubam miegoti, nes ryt keltis 5 val – anksti.

Beje, ar jūs nieko nepasigedote šioje dienoje? Aš pasigedau - pietų. Teisybė, jų ir nebuvo. Tai dar viena šios dienos anomalija. Labanakt!

08.08 Aštuntoji žygio diena, pirmadienis (Vaidas)

Nuvažiuotas maršrutas - 70,93km
Važiavimo laikas – 4val. 9min 3sek.
Vidutinis greitis ~ 18 km/h

Viso nuo Helsinkio nuvažiuota 491km
Max greitis (Banzajaus) 46,6km/h

Važiuotas maršrutas: Nagu saloje buvusi nakvynės vieta. Toliau maršrutas tęsiasi 181 keliu iki Korpo salos Galtby uosto. Toliau pirmas persikėlimas keltu į Kokar salą. ~15val. vėl keliamės keltu į Foglo salas. Jas pervažiavę keliamės į Lemland salą. Čia atsiduriame apie 20val.

Rytas prasidėjo 5val. eiliniams žygio dalyviams, o 4:30val. budintiems Virgiui ir Linai. Pasiruošimas išvažiavimui greitas: dar prieš pusryčius praktikai sudėtos kuprinės, paruošti dviračiai. Po pusryčių apie 6val. pajudame. Važiavimo tempas geras, pirmame teapeiki eilinės kaimo bažnyčios važiuojame apie 18km/h vidutiniu greičiu. 10min pilsis prie bažnyčios – ir vėl į kelią. Dar Gintarė paprašė bonbonkių, bet ne dėl energijos trūkumo, o tiesiog dėl turėjimo, kuris teikia „psichologinį komfortą“. Deja, laiko nebuvo, tad saldinių nespėta padalinti. Keltu persikeliam į Korpo salą. Persikėlimas trunka kelias minutes. Po to vėl miname ~7km iki kelto į Alandų salas.

Taip visi atmina iki kelto ir po kelių minučių jau keliamės (tos kelios minutės – tai apie 1,5h). Laukimo metu verdama kava, kakava, suvalgomas siurprizas.

Verdant vandenį prie parduotuvėlės kiosko /kiosko, buvo susidurta vietinių agresija: atėjo moteriškė ir ramiu balsu pasiūlė pereiti virti savo vandenį kitur, nes ta vieta, kur mes esam, skirta klientams.

Sulipom į keltą ir užėmėm kampinį stalą. Dauguma žygio dalyvių krito į miegą, kuris buvo labai nepatogus. Banzajus su Justu pradėjo stambią šachmatų partiją, kurios tame kelte užbaigti nesugebėjo. Po poros valandų kelto kelią naglai kirtu vokiečių medinis senovinis burlaivis. Beje, keltas su mikrobangine, taigi visiems prisiminė ant laužo kepta pica.

Išsilaipinimas Alandų salose – kažkur Kokar saloje. Pietūs. Vis lyja ir lyja. Lietus lyja nuo to laiko, kai sulipom į keltą. Po pietų važiuojam pasidairyti po salą. Būdelėje (kažkoks tipo info centras) laukė Mindaugas ir Daiva, tad dauguma daiktų lieka pas juos. Sala važiuoti smagu: asfaltas rausvos spalvos, lyja lietus, gražu. Numiname iki senovinės bažnyčios, kurioje dar randame ekspoziciją dar senesnės bažnyčios liekanų. Toliau dviračiais grįžinėjame iki kelto. Dar užsukame į uolų laukus. Apsidairius matosi nameliai, jūra ir uolos. Labai žavingas vaizdas. Dar randame senovinės gynevietės liekanas, tiksliau atitinkamai išdėstyti akmenis, simbolizuojančius gyvenvietės (medžioklės bazės) ribas. Grįžtant prie dviračių sužinau, kad teks rašyti dienoraštį, tai sakau „kaip šlapiu skuduru per veidą“. Na bet ir priežastys gana aiškios – Daiva nematė to, ką matėm mes, nes liko būdelėje.

Grįžę į priplauką, staigiai susipakuojam ir jau bandom lipti į keltą, bet tai buvo ne tas keltas. Taigi dar lukterim kelias minutes ir sulipam į tinkamą keltą. Keltas plaukia apie valandą. Vėl aš ir Gintarė miegam surėmę galvas, dabar daug patogiau.

Atplaukėm į Foglo salą. Iš pradžių Saulius gašdino, kad reikės labai greitai minti, t.y. per 1h numinti 18 km. Deja, vėliau buvo priimtas „protingas“ sprendimas minti į vėlesnį keltą. Taigi iš kelto išminame normaliu greičiu. Gerai, kad vėjas ir lietus davė į nugaras, taigi minti ir gėrėtis vaizdais buvo daug lengviau.

Pakeliui į kitą keltą užsukame į Foglo bažnyčią, kuri gana graži ir visai įdomi. Iš bažnyčios miname į kitą (paskutinį šią dieną) keltą. Numinti jau tenka prieš vėją ir lietu, taigi sunkiau. Kelto laukti tenka apie 15 min. Lauktu šalta ir šlapia, norisi dainuoti, kad liežuvis šildytų. Dar matėm keistą žveją ar vietos gyventoją, kuris vedė šuniuką aprengtą ryškia oranžine neskestančia liemene su rankena šuniuką nešti. Atrodo gerai.

Keltas pagaliau įleidžia. Sulipam į viršų, kur per langus matosi gražūs vaizdai. Po kurio laiko mūsų pusėje esantys langai užrasoja ir nieko nebematyti. Suvalgomas siurprizas: „popierinė“ duona su šokolado kremu. Vėliau aš ir Saulius nueiname į tualetą pasidžiovinti, bet po kurio laiko dingsta elektra, matyti išmušė saugiklius.

Keltui prisišvartavus reikia labai greitai išsilaipinti. O visai nenorisi, nes kelte gerai, bent jau nešalta ir nelyja ant galvos. Deja, sėdam ant dviračių ir minam į salos gilumą. Prasideda nakvynės vietos paieška. Pravažiuojami keli keliukai, bet visi veda į krūmus. Pagaliau Saulius dinga. Tuo tarpu Mindaugas ir Kristina nuėjo pas vietinius vandens, o mes padarome išvadą, kad vietiniai nėra tokie svetingi ir nesupranta tokių kaip mes. Pagaliau randama nakvynės vieta. Kuriamasi šiltai nakvynei. Budintieji Justas ir Simona verda sriubą.

Reziumuojant visą dieną galiu pasakyti, kad nuo dešimtos valandos prasidėjęs lietus nenustojo iki pat vakaro. Dar Gintarė pranašavo, kad lietus baigsis iki 22 valandos. Deja, taip neįvyko.

Iš viso buvo plaukta su penkiais keltais, aplankytos septynios salos.

Galiausiai naktį, kai jau visi buvo palapinėse, nustojo lyti. Gintarės pranašystės apsiriko tik apie 1 valandą.

08.09 Antradienis, devintoji žygio diena (Daiva)

Nuvažiavom 65km

Važiavimo laikas 3val. 55min.

Vidutinis greitis 16km/h

Pažadino Simonos balas: „Kelkitės – pusryčiai ir neribotas kiekis saulės“. Po vakarykščio permirkimo ir vėjo tai atrodė kaip stebuklas. Bet saulė švietė net pro palapinės langą, tai beliko tuo patikėt ir keltis.

Susipakavę ir išsidžiausę ant dviračių dar šlapius drabužius išvažiavom į Mariehamną. Justas negalėjo atsispirti pagundai dar padžiovinti ir pakraustyti savo mantą, todėl dar liko stovyklavietėj – susitarėm susitikti trečią prie Mariehamno informacijos centro. Virgis, kaip visada užtrukęs prie savo sudėtingos konstrukcijos kuprinių, nusprendė palaikyti jam kompaniją.

Pakeliui užsukom apžiūrėti bažnytėlės ir kapinių – būtinas ir jau įprastas ritualas. Labai gražus buvo vienas antkapis – su ant viršaus uždėtu tikru parūdijusiu inkaru ir didžiulėm apdumblėjusiom kriauklėm. Dauguma vardų ant antkapių – su pareigom: kapitonas, jūreivis ir pan. – ne tik visą gyvenimą, bet ir po mirties žmonės čia susiję su jūra.

Gavom porciją saldinių ir išvažiavom toliau. Tada ir padariau atradimą, kad mano dviračio sėdynė po lietaus – ilgai laikanti gėlo vandens talpykla. Turbūt tie, kurie ją projektavo, manė, kad tai praktiška, bet man šita idėja nelabai patiko: neleido pasimėgauti užpakalio sausumu net ir saulei šviečiant.

Mariehamnas pasitiko jau iš tolo – raudonais stogais ir jachtom uoste. Gražus ir mielas miestukas su daugybe dviračių ir dviratininkų, važiuojančių gatvėse, stovinčių, gulinčių. O prie vieno stovo – netgi pririštas vienišas ratas be dviračio. Prirakinę savo transportą prie informacijos centro, išsiskirstom tyrinėti miesto.

Mes su Mindaugu vaikštinėjom dviese. Pirmiausia, žinoma, bažnyčia, tada ledų kioskelis, iš pašto išsiųstos atvirutės namo, jachtų prielauka, jaukios gatvelės, bet... kažko dar trūksta iki pilnos laimės. Ko dar gali reikėti žmogui, pabėgusiam nuo lietuviškos civilizacijos į Alandų salų rojų? Taigi interneto. Todėl vos tik tai suvokė, nuėjom į biblioteką ir patikrinom, kiek neiškaus turinio reklamų ir pan. prisikaupė pašto dėžutėje per šitiek laiko. Šis mūsų žygdarbis kolegų keliautojų buvo įvertintas nevienodai – kas jį smerkė kaip perdėto potraukio kompams ir internetui atostogų metu apraišką, o kas apsidžiaugę, kad radom naują nemokamą pramogą, iškart po pietų patraukė į tą pačią biblioteką ir netgi sugebėjo dukart viršyti leistino interneto laiko limitą.

Gana apie tą internetą – Mariehamne yra daug labiau dėmesio vertų dalykų. Didžiulis senovinis burinis laivas, keliskart apiplaukęs pasaulį ir turtingo alandiečio padovanotas miestui, stovi prisišvartavęs prie krantinės ir yra atviras turistams tik už 5 eurus. Kol maštėm, verta ar ne tiek išleisti, moteriškė prie įėjimo pakabino kortelę „uždaryta“, taigi galėjom ramia sąžine eiti toliau.

Dar užlipom į apžvalgos aikštelę su fantastišku vaizdu į jūrą ir raudonom uolom. Apėjo mokyklą ir didžiulį futbolo stadioną. Panašu, kad alandiečiai labai mėgsta žaisti futbolą, nes turi vartus vos ne kiekvienam kieme.

Kad būtų įdomiau, prieš išvažiudami gavom šiek tiek stipraus lietaus. Kristina dar spėjo užkalbinti vietinį informacijos centro darbuotoją – mobilų informacijos centrą, kuris visą dieną dviračiu važinėja po miestą ir dalina turistams žemėlapius bei lankstinukus, be to, moka pasisveikinti lietuviškai.

Spėjom patyrinėti ir suomių konditerinius sugebėjimus – paragavom ledų su anyžiais. Reikia pripažinti, kad jie buvo tikrai skanūs, nors ir keistoki.

Tą dieną susipažinom ir su kai kuriom Alandų faunos ypatybėm – niekada gyvenime anksčiau nebuvau mačiosi tokių gigantiškų šliužų, kaip tada prie „voveruškų“ marketo, išvažiuojant iš Mariehamno. Jie ne tik šliaužiojo visa didžiulė gauja, bet ir graužė sacco papuvusius giminaičius, nors šiaip buvo visa gražūs.

Taigi šitaip palikom Mariehamną. Dar viena bažnytėlė, kapinės ir tualetas, dar keli aviečių krūmai pakelėj, rodantys kelią prie mėlynių ir bruknių – viskas tvarkoj, kol Justas su Mindaugu nenusprendė, kad jie per greitai važiuoti su mumis. Sužinoję iš Sauliaus, kad važiuojam link Hammerlando, dingo iš akių net nepasidomėję, kuriuo keliu ir į kurią Hamerlando salos vietą važiavom. Visgi pabaiga laiminga – paaiškėjo, kad medinė Hamerlando bažnyčia, kaip Justas sakė telefonu, iš tikrųjų yra akmeninė Katby bažnyčia, todėl šiaip ne taip Sauliui pavyko surinkti paklydusias avelas ir saugiai, nors ir tamsoje, nuvesti į nakvynės vietą.

Tuo metu oras, kaip jam ir pridera, vis bjuro, ir, vos pastačius palapines ant samanotų jūros kranto uolų, virto lietum su perkūnija. Lietus trumpam nustojo tik tam, kad leistų suvalgyti Gintarės ir Vaido virtą vakarienę.

Sumedžioję visus palapinės uodus, užmigom bijodami, kad naktį vėjas nenupuštų palapinės.

08.10 Trečiadienis, 10-oji žygio diena (Saulius)

Nuvažiuota 56km (iš viso 607km)

Važiuta 3h16min55sek

Naktis įprasta – lyja lietus. Ne tai kad lyja, tiesiog pliaupia. O jo draugas vėjas bando nuplėšti mus nuo šių gražių uolų. Miegmaišio galas šlapias, prieangyje ant stogo įsikūrė ežeras. Dar susimąstau, ar po nugarom nebėga upelis – visgi esame šlaite. Susiraitau ir užmiegu toliau.

Saulėtas rytas. Lietaus lyg nebūta – jo pėdsaku išduoda tik dar labiau kliuksinčios samanės. Manų košė greitai pradingsta skrandžiuose. Arbata, daiktų krovimas – ir 9:30 mes jau ant dviračių.

Kelionėdrąsiai galima pavadinti „Gendantys dviračiai“. Nes vos vos tik išvažiuavus iš stovyklos nuleidžia Vaidui ratą. Kol vyksta remontai, dar spėjame išsimaudyti jūroje. Justas vos neišplaukia valtimi pasiirstyti.

Sėdam ant dviračių ir netrunkam pasiekti Eckero bažnyčia. Raudono granito sienos, stogas medinis smaluotas, ... metų statybos. Kaip ir priklausau, kapinaitės. Kas keista, kad jos labiau panašios į suomiškas nei švediškas – tvorelių ant kapų beveik nėra.

Dar keli kilometrai – ir atsiduriame Storby. Pataikom į miesto turgų, kur gali nusipirkti nuo kojinių iki uogienių. Kai kurie išsistatę ir Aleksoto asortimentą (visokį šlamštą), bet pagrįdė vyrauja savadarbiai gaminiai. Vienai moteriškai dar išverčiam į lietuvių kalbą „šaltalankiai“, kitur apžiūrime namines kojines. Smagus turgelis.

Pasižvalgom po informacijos centrą ir, Mindaugui suradus pašto muziejų, numname link jo. Pasirodo, Eckero miestelis (t.y. Storby) buvo vakariausia pašto kelio grandis Alandų salose. Tuo keliu paštą gabendavo iš Suomijos į Švediją. Eckero mieste paštą sukraudavo į laivus ir plukdydavo į Švediją. Pavojingas buvo pašto kelias: daug salų, ledo luitų. Apie 200 žmonių paguldė galvas šiame kelyje.

Čia pat ir pietūs.

.....

.08.11 Ketvirtadienis, vienolikta žygio diena (Simona)

Ryte pažadino Justo balsas:

-Jau išvažiuoju, pasakyk Banzajui, kad paėmiau jo pompą.

-Aha, gerai, sėkmės tau, - ir vėl atgal į saldų sapną.

Antras atsibudimas skausmingesnis – vadas liepia keltis ir pakuotis miegmaišius, nors pusryčiai dar neišvirti. Išsipakuojam iš miegmaišių ir po truputį pakuojamės į kuprines. Štai ir avizinė košė jau garuoja – laikas čiupt šaukštus. Įvyksta neįtikėtinas dalykas – Vaidas tik įpusėjęs savo porciją pasiūlo Banzajui ją pabaigti. Didesnis nustebimas būtų nebent jei Banzajus atsiskaitytų savo porcijos, bet kažin ar tai įmanoma ☺

Šiandien mūsų kelionės maršrutas pakrypsta į šiaurę. Užsukam į Geta bažnytelę, kaip įprasta apžiūrim kapines ir susirandam „punktą“ arbatai išpilti.

Dar gabalėlis pūškuojanči omynimo į kalną – ir mes jau aukštai ant uolų, vietovė, vadinamoj „Geta bergen“. Čia turistams siūlomas pėsčiųjų maršrutas per uolas, vedantis link jūros ir atgal. Taigi leidžiam savo žirgeliams pailsėti, o patys leidžiamės į pėsčiųjų – speleo – uolų laipiojimo žygelį. Pirmas punktas turėtų būti 5000metų senumo medis, betmes jo nesugebam rasti. Pėdinam toliau takeliu, nužymėtu rodykėmis ir iš akmenų sukrautais turais, ir prieinam „amfitetrą“ – iš uolų susidariusius milžiniškus laiptus. Trečias punktas – iš didžiulių uolos luitų susidaręs labirintas, kuriame per 1714m. Karą nuo rusų slėpėsi partizanas Stefanas ir maitinosi kaimiečių ten slepiamau maistu. Na, pasislėpt ten tirkai yra kur. Palandžioję uolų koridoriais ir pasėdėję po kabančiu uolos luitu su palubėj tupinčiu šikšnosparniu Banzajum, traukiam toliau, nekantraudami išvysti didžiąją olą. Tai irgi uolų darinys, panašus į urvą, ten tamsu, varva vanduo ir gyvena pelėšiai. Parašyta, kad ten slėpėsi Getos gyventojai, kai juos vijosi rusai su skalikais. Netoliese ir kitas dainys – „pilies kiemas“. Užkopi siaurais laiptukais pro uolų tarpą ir atsiduri tarsi kokiam kieme, apsuptame 6m aukščio uolų sienomis iš visų keturių pusių. Viename kampe uolos prasiskyrę, ten veda laiptukai į viršų. Išlindus laukia tokie pasirinkimai: arba Banzajiškas (kamikadziškas) nusileidimas žemyn, arba kopimas į viršų, panaudojant uolų laipiojimo technikos elementus. Visi pasirinko antrąjį variantą, išskyrus Liną su Gintare – jos nusileido žemyn pro ten iš kur atėjo. Pasižvalgę iš aukštybių į nuosatbę jūros peizažą, skubam link putoto upeliuko-kriokliuko, šniokščiančio žemyn į jūrą. Ten stringam – aptinkam mėlynių ir vaivorių sąžalyną. Apačioje palikę pliažą ir sudužusį laivą, sukam atgal. Peršokam tarpekį, kuris tęsiasi labai toli iš rytų į vakarus, susiaurėdamas ir išplatėdamas nuo sprindžio iki kelių metrų. Dar keli šimtai metrų – ir mes vėl pradiniame taške. Smagu ir gera – debesys prasisklaidė ir šypsosi saulytė. Gavę neblogo kuro – datulių ir šokolado, riedam žemyn ir sukam į vakarus link Saltviko, kur mūsų turėtų laukt Justas. Ir tikrai – jis jau tenai, laimingas, užsidėjęs naują dėvėtą padangą, kurią nemokamai gavo Mariehamne. Apžiūrim Saltviko bažnytelę ir riedam į pliažą pietauti. Pasistiprinę ir išgėrę šilto gėrimėlio, įsidrąšinom išokti į jūrą.

Šiandienai belieka keli kilometrai – iki Kastelholmo. Ten yra pilis ir liaudies buities muziejus. Į pilie vidų mūsų niekas mūsų neįleido, o muziejų apžiūrėjom nuodugniau – į namelių vidų žvalgėmės pro langelius ir durų plyšius. Muziejuje aptikom „šmirgelį“ - tokų didelį ranka sukamą aparatą, ant kurio galu užmauta girnapusė smulkiai grūdėtu paviršiumi, tinkamu galandinimui ir dildymui. Prisimenam, kad ryte pamatęs mus darantis manikiūrą Vaidas siūlė nusidildyt nagus šmirgeliu, dabar taip ir padarom ir nusprendžiam, kad tas aparatas tikriausiai ir buvo senovinis manikiūro įrankis ☺

Tokia pilna gerų įspūdžių ši diena, o vakaras šiltas ir ramus. Galbūt paskutinis vakaras salose...

Šiandien nuvažiuom 54,98km (iš viso 663km)

08.12 Gintarė

Šiandienos maršrutas: Kastelholm-Bomarsund-Prasto-Tofto-Vardo-Kumlinge-Lappo-Brando

Rida 55 km, važiavimo laikas 3 val. 2 min.

Anksti ryte pajudame iš Kastelholm, kur vakar apžiūrėjome pilį ir muziejų, į Bomarsund. Čia 1854 metais nebaigtos statyti gynybinio įtvirtinimo vietos, tiesa, jis taip ir nebuvo užbaigtas, bet gal ir gerai, nes anot rašytinių šaltinių tai bloga vieta gynybai, nes aplink vien aukštumos. Fortą dar turėjo juosti gynybinė siena, sudaryta iš 12 bokštų, iš kurių, tačiau buvo pastatyti tik keturi. Šių įtvirtinimų apylinkėse nemažai prancūzų karių kapaviečių, priskiriamų būtent ankščiau paminėtų datų. Bandėm spėlioti iš kur kas ir kaip, bet čia, matyt, mūsų istorijos žiniose balta dėmė. Spėjame, kad galbūt bendros prancūzų britų pajėgos (būtent jos buvo minimos stenduose)ėjo padėti suomiams išsivadavimo kovose nuo rusų okupacijos... bet tai tik spėlionės.

Toliau tiltukais tiltukais nusigavome iki pirmojo kelto. Šis trumpas. Persikeliam iš Prasto į Toftos salelę. Iš jos tiltu pervažiuojame į Vardu, iš kurios keliamės į Kumlingę. Kelionė šiandien šiuo keltu pati ilgiausia – 1 h 30 min.. Per šį laiką spėjome ne tik galvas išsiplauti (na, bent jau kai kas), bet ir picas pasigaminti bei jas suvalgyti. Bufeto malonumais besinaudojantys keleiviai šnairai žiūri kaip mes su pasigardžiuoju dorojam picukes, kurias dar pasiskaninam pomidorų padažu, pasiskolintu iš baro, bet mums tai nė motais.

Nejučia pasiekiam Kumlingę. Saulutei šviečiant numinam iki bažnyčios, kuri yra labai panaši į visas kitas, bet kažkuo ir nežymiai skiriasi. Vėliau užsukam į vietinę krautuvėlę, kur verta įsigyti tikros olandiškos duonos. Toje pačioje parduotuvėlėje vietinis gyventojas perspėja mus, kad perkame pieną su riebalais, todėl, atseit, blogą. O mes kaip tik džiaugiamės radę į tikrą panašaus pieną, nes dauguma čia arba „fat free“ arba 1% riebumo. Šviečiant tai pačiai saulutei priešpiečiaujame paplūdimy su gražiu krantu, liepteliu ir vandenyje plaukiojančiomis mažomis medūzomis. Keletas ruonių išsimaudo, ir pajudame atgal iki tos pačios prieplaukos keltis į dar vieną salą.

Apie pusvalandį keliamės į Lappo. Tai maža salelė, kurioje be gražių vaizdų nelabai yra ką ir apžiūrėti. Gerų žmonių paprašome vandens ir patraukiame pietauti ant jūros kranto. Papietavusius mus užpuola lietus, kuris nežada trauktis bent kelias valandas. Bet kaip sakant nėra to blogo kas neišeitų į gera. Grįžę į prieplauką slepiamės nuo visdar pliaupiančio lietaus. Ir netyčia aptinkame sauną, atskirą vyrams ir moterims, WC, dušus. Skelbime rašoma, kad nuo 16 iki 20 val. viešbučio gyventojams visi šie malonumai nemokamai. Nepatikėję tuo, bet suintriguoti paties fakto su Justu nuskubame pasitikslinti ar tai tiesa. Restorane patvirtina, kad sauna iki 20 val. tikrai nemokama ir netrukus atsiunčia žmogų viską įjungti. Patenkinti sulendame į atskiras patalpas vyrams ir moterims. Ir visdar negalime patikėti tuo kas vyksta. Juk visą žygį svaigom apie suomišką sauną, o dabar šie tau, kad nori. Tiesa, kai jau grįžtame iš saunos, restorano darbuotojas paprašo po 1,5 už žmogų. Na, kadangi tai ir taip nedaug, sutinkame sumokėti ir toliau keliamės į Brando.

Persikėlę truputį pasivažinėjam ir stojam nakvynės. Nes ryt reikės anksti keltis (budintiesiems 4.30) ir daug nuvažiuoti. Begalė uodų, gal todėl, kad esame prie vandens, belieka tik įsivaizduoti kas čia dėjos liepos mėnesį.

08.13 Šeštadienis (Mindaugas)

08.14 Sekmadienis, paskutinė žygio diena (Lina)

Šiandien važiuojame namo. Rytą atsibudome parkelyje prie Turku, kai buvo beveik paruošti pusryčiai. Voldemaras netriukšmavo, matyt, po vakarykščio žygio aptarimo išsigando, kad jo daugiau niekur neimsime ☺ Visi išsirito iš palapinių - paskutinę naktį jose nakvojome: sekanti naktis bus mašinose, o paskui namai...ir lova ☺ Supusryčiavome kūdikišką ryžių dribsnių košę su džemu, išgėrėme sekmadieninę kakavą su vitiniu riebiu pienu ir susirinkę šmutkes numynėm autobusų stotin pirkti bilietų į Helsinkį. Kai visi bilietų-pinigų-laiko-važiavimo klausimai buvo išspręsti, sėdome ant dviratukų ir riedėjome apžiūrėti Turku įžymybių. Didžiulė graži katedra, upė, laivai restoranai, tilteliai, senovinis burlaivis ir karinis laivas šalia jo..., malūnas, ola, apregzta voratinkliu...paskutinis punktas – Turku pilis. Laiko iki autobuso labai nedaug, tenka grįžti į stotį. Pakeliui mažam prekybos centriuke užsiperkam šio bei to užkąsti kelionei. Kadangi mūsų 10 ir dviračių 10, tai galime į vieną autobusą netilpti. Saulius, Kristina ir Banzajus važiuoja vėliau, o mes 7 sugrūdom dviratukus į didelę autobuso bagažinę ir 13:30 pajudėjome Helsinkio link. Net keista – važiuojom nemindami ☺ Vos spėjome pavalgyti ir

numigti. Autobusas jau Helsinkyje. Tačiau stoties pasiekti nepavyko, gatve užtvėrė Suomijos sostinėj vykstančio pasaulio lengvosios atletikos čempionato dalyvės – maratono bėgikės. Išsilaipinom iš autiko kažkur gatvėj ir suskatom ieškoti kelto. Pakeliui aptiktame prekybos centre pripirkome saldumyninių lauktuvių namie belaukiantiems. Artėjo sutartas susitikimo laikas, patraukėme į Silja Line terminalą. Vėl buvom ten, kur pirmą dieną išsilaipinę virėm manų košę. Ten laukėm atvykstančios Sauliaus grupelės ir laikui bėgant vis labiau nerimavome... Jie pavėlavo nedaug. Praėjom visas konroles ir buvom įleisti į keltą. Netrukus Superseacat nešė mus per bangas į Taliną.

Šiandien numynėm 24km. **Iš viso 852.**

Mūsų kelionė prasidėjo ir baigėsi prie Švento Simono bažnytėlės, šalia jos esančioj degalinėj dvi savaites parkavosi mūsų mašinos, kurios pargabens mus ir dviratukus namolio.